

**Versienummer protocol**

**25 september 2021**

**Ten geleide:**

- Onderstaand protocol geldt voor de gehele sector amateurorkesten verenigd in de Koninklijke Nederlandse Muziek Organisatie (KNMO), alsmede de aangesloten organisaties FASO en NOVAM. Het protocol is gebaseerd op de laatste, actuele informatie van de Rijksoverheid en het RIVM aangaande de maatregelen omtrent Covid-19.
- Los van hetgeen in het protocol wordt beschreven doen we een beroep op ieders 'gezond verstand' om besmettingsrisico's te voorkomen en verantwoordelijkheid te nemen en vooral een zorgvuldige afweging te maken, die past bij de vereniging, leden en dirigent en bij de beschikbare faciliteiten en omgeving.
- Het protocol is van toepassing en verplicht voor **activiteiten voor verenigingen met en zonder blazers.**
- In het geval van een eventuele besmetting in een team of groep - ook al heeft men afstand gehouden - wordt iedereen die aanwezig was tijdens een activiteit als een overig (niet nauw) contact van een bevestigde COVID-19-patiënt beschouwd. Registratie van aanwezige leden middels presentielijsten vergemakkelijkt het eventuele bron- en contactonderzoek door de GGD.
- De richtlijnen opgenomen in dit protocol gelden als voorwaarde (minimale vereiste) voor de activiteiten en kunnen worden aangevuld met lokale wensen/behoefte. Pas in het geval van een organisatie met een eigen gebouw of ruimte de richtlijnen toe uit dit protocol. Indien een ruimte niet in eigen beheer is ga dan in overleg met de beheerder om onderstaande richtlijnen te realiseren.
- Als er updates komen op deze afspraken op basis van verdere versoepelingen of aangescherpte maatregelen worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd. Bij updates zal, indien noodzakelijk, de bijlage van dit protocol gewijzigd worden. Het meest recente protocol is te herleiden op basis van de publicatiedatum van het protocol en te vinden op de [KNMO website](#)
- Voorwaarde voor activiteiten is dat aan onderstaande richtlijnen wordt voldaan.
- Meer informatie over activiteiten buiten staat eveneens in de bijlage.

Om de hygiëne- en afstandsmaatregelen bij activiteiten/repetities/concerten te garanderen heeft de branchevereniging KNMO de onderstaande protocolafspraken gemaakt.

**1. Algemene instructie**

Op diverse plekken in het protocol doen we een beroep op 'gezond verstand'. Iedereen kan redelijkerwijs beoordelen of een situatie tot een verhoogd risico kan leiden. Wij adviseren om bij binnenkomst van het gebouw een 'trage' toe te passen zoals die ook in andere sectoren gebruikelijk/verplicht is. Vraag dus leden/bezoekers bij binnenkomst of ze klachten hebben {verkouden (neusverkouden, loopneus, niezen, keelpijn) hoesten, benauwdheid, verhoging of koorts, plotseling verlies van reuk, smaak of beide}

- Regels hangen aan de buitenkant van de repetitieruimten/concertzaal waar wordt gerepeteerd (hierna: 'repetitieruimte') en worden binnen herhaald.

- Instructie en regels worden regelmatig besproken met verenigingsleden, dirigent/instructeur en verdere betrokkenen. Iedere vereniging wijst een à twee personen aan die als 'protocol-contactpersonen' optreden voor vragen en om mensen aan te spreken etc.
- Regels voor leden, ouders van jeugdleden en medewerkers worden ook verspreid via de voor de verenigingen gebruikelijke interne communicatiesystemen (e-mail, ledendeel website).
- Heb bij activiteiten voor jeugd onder dit protocol extra aandacht voor begeleiding van de jeugdleden. Neem afdoende maatregelen zodat wanneer ouders jeugdleden brengen/halen voldoende afstand bewaard kan worden.

### Repetities binnen

- Zittende activiteiten mogen in de binnenruimte plaatsvinden.
- Het is noodzakelijk te weten wie aanwezig zijn. Er moet voor iedereen, bij voorkeur een vaste, zitplaats zijn en er dient vooraf verplicht een gezondheidscheck gedaan te worden.
- De 1.5 meter norm geldt niet meer, maar een dringend advies om afstand te houden blijft van kracht. Zorg dat iedereen voldoende afstand kan houden, zowel tijdens de repetitie als in de looproutes bij binnenkomst, vertrek en toiletgebruik.
- Bespreek regelmatig de kern van het protocol bij aanvang van de repetities. Blijf dit doen zolang het passend wordt geacht of begin hier wederom mee zodra de aandacht verslapt. Stel aanwezigen in de gelegenheid om vragen te stellen en maak het deelnemers aan activiteiten gemakkelijk om mogelijke twijfels en onzekerheid in een veilige omgeving te bespreken.
- Handhaaf de regels in en om de repetitieruimte.
- Geef leden en medewerkers de instructie dat zij elkaar moeten aanspreken op ongewenst gedrag en bij overtreding van de hygiëne- en indien afgesproken afstandsregels.

## 2. Hygiëne instructie:

Algemeen: Op diverse plekken in het protocol wordt gesproken over het reinigen van oppervlakten, instrumenten etc. Wij adviseren geen alcoholhoudende middelen te gebruiken. Maak een oppervlakte schoon met een sopje of een geïmpregneerd doekje of (b.v. voor je instrument) microvezeldoekje.

- Stel desinfecterende gel met instructie beschikbaar bij binnenkomst van het gebouw.
- Was je handen zowel voor de repetitie als na de repetitie bij thuiskomst.
- Voor bar en horeca gelden, mits deze geopend mogen zijn, de algemene regels m.b.t. sluitingstijden en coronatoegangsbewijs.
- Stel in alle toiletruimtes desinfecterende gel en papieren wegwerpdoekjes beschikbaar (of laat de beheerder van het gebouw dit doen). Handdoeken worden in het toilet niet gebruikt, gebruik in het toilet papieren wegwerphanddoekjes. Het toilet wordt doorgespoeld met gesloten deksel en we ontraden het gebruik van urinoirs.
- Reinig je instrument regelmatig, bij voorkeur voor en na gebruik. Reinig je instrument buiten de repetitieruimte. Het doel van het reinigen van het instrument is om het nog aanwezige vocht/condens zoveel mogelijk te verwijderen uit het instrument. Bruikbaar tips en adviezen zijn o.a. te vinden op de website van [Adams Musical Instruments](#).
- Maak een beperkt aantal personen verantwoordelijk voor het speelklaar maken van de repetitieruimte (zoals stoelen klaarzetten). Deze personen werken hygiënisch (handen wassen e.d.). Zorg dat de repetitieruimte ruim op tijd is voorbereid op de komst van de leden.

- Voor ieder lid zijn per orkestactiviteit bij voorkeur een vaste stoel en een vaste lessenaar plus eventuele specifieke persoonsgebonden hulpmiddelen beschikbaar, die tijdens de repetitie niet onderling kunnen worden uitgeruild (dempers etc.). Lessenaars die door leden zelf worden meegenomen naar de repetitie dienen voor gebruik gereinigd te worden.
- Stoelen, lessenaars en andere hulpmiddelen die reeds in de repetitieruimte aanwezig zijn en daar ook achterblijven na de repetitie worden voorafgaand aan en na afloop van iedere activiteit gereinigd door degene die gebruik heeft gemaakt van dit materiaal (dus ieder lid reinigt voor en na de repetitie zijn eigen 'plek').
- Iedere musicus/lid werkt alleen met zijn eigen instrument c.q. het aan hem/haar beschikbaar gestelde instrumentarium.
- Bij instrumenten/hulpmiddelen die worden ingeleend (bijvoorbeeld een orkestvleugel) of noodzakelijk binnen een groep moeten worden gedeeld (slagwerk) wordt het instrumentarium voorafgaand en na afloop van iedere orkestactiviteit gereinigd. Reiniging wordt gedaan door de leden die het instrumentarium/hulpmiddelen gebruiken.
- Instrumentarium dat wordt klaargezet voor repetitie ter gebruik door musici (bijvoorbeeld: stoelen, lessenaars, slagwerk) wordt voorafgaand aan en na afloop van iedere orkestactiviteit gereinigd.
- Alle activiteiten ten behoeve van de voorbereiding van muziekmateriaal (vergaren, binden, betekenen etc.) worden verricht met in achtneming van alle bekende hygiënevoorschriften (handen wassen etc.).
- Bovenstaande is niet van toepassing bij digitale verspreidingen toepassing van bladmuziek. De KNMO wijst echter wel op de [regelgeving van de FEMU](#) omtrent het digitaal beheer van bladmuziek.
- Neem ook voor alle andere ruimtes zoals inspeelruimtes eventuele voorzorgsmaatregelen in acht.
- Bij de positie van de dirigent ten opzichte van het orkest dient rekening te worden gehouden met voldoende afstand ten opzichte van de meest nabijge musicus/lid.
- We adviseren verenigingen om voorafgaand aan de activiteiten in goed overleg te gaan met hun dirigent/instructeur en eventuele wederzijdse onzekerheden bij de activiteiten samen te bespreken. Er moet sprake zijn van een wederzijdse overeenstemming om de activiteiten uit te voeren.
- Voor de opvang van condens vocht uit blaasinstrumenten gebruikt iedere bespeler van een blaasinstrument bij zijn lessenaar een vocht opnemende doek o.i.d. Instrumenten worden ontdaan van condens vocht boven deze handdoekjes (lekkers / uitblazen etc.). Het oppervlak waar condens vocht terecht komt wordt door de bespeler zelf schoongemaakt. De vocht opnemende doek wordt vervolgens door de bespeler van het instrument zelf mee naar huis genomen en gereinigd.

### 3. Gedragsinstructie voor leden, bezoekers

- Houd je aan de instructies van de Rijksoverheid. De actuele instructies zijn steeds te vinden op [www.rijksoverheid.nl/coronavirus](http://www.rijksoverheid.nl/coronavirus).
- De kern van die instructies van de Rijksoverheid is op het moment van schrijven van het protocol:
  - o algemeen:
    - houd voldoende afstand
    - schud geen handen;
    - was de handen regelmatig met zeep of alcohol;
    - hoest en nies in de elleboog;
    - gebruik papieren zakdoekjes;
    - zorg voor goede ventilatie/frisse lucht.

- o blijfthuis en laat je testen als:
  - je zelf een van de volgende klachten hebt: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging of koorts, plotseling verlies van reuk en/of smaak; of als
  - iemand in jouw huis koorts en/of benauwdheidsklachten heeft.
- Deel je instrumenten/materiaal/muziek niet met anderen;
- Wees aardig en respectvol voor elkaar.
- Indien je je onveilig of onzeker voelt, bespreek dit dan met het bestuur.

#### 4. Maximaal aantal personen / luchtcirculatie

Er zijn volgens de Rijksoverheid genoeg mensen gevaccineerd om een deel van de coronamaatregelen te versoepelen. 1,5 meter afstand houden is per 25 september niet meer verplicht, maar blijft een dringend advies.

Het RIVM heeft op 8 september 2021 een update gepubliceerd over ventilatie van ruimten in relatie met COVID-19.

Weliswaar is volgens het Rijksinstituut nog niet duidelijk hoe het coronavirus zich (via aerosolen) door de lucht verspreidt, maar het RIVM raadt wel aan om de risico's daarop te verminderen.

<http://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/ventilatie>

##### Wat zijn de adviezen van het RIVM over ventilatie?

RIVM adviseert om minimaal te voldoen aan de eisen van het Bouwbesluit en bestaande adviezen en richtlijnen. Daarnaast adviseert het RIVM:

- Ventileer 24 uur per dag
- Gebruik en onderhoud het ventilatiesysteem volgens de handleiding
- Controleer of de ventilatiecapaciteit van de ruimte geschikt is voor de gebruiksfunctie
- Raadpleeg een deskundige bij twijfel of er voldoende wordt geventileerd
- Lucht regelmatig (tussen bijeenkomsten, tijdens pauzes).

Voor de volledige adviezen zie de website van het RIVM <http://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/ventilatie>

Goed ventileren is noodzakelijk voor een gezond en prettig binnenklimaat. Ventileren is het 24 uur per dag verversen van binnenlucht met verse buitenlucht (luchtverversing). De verse buitenlucht vervangt steeds een deel van de lucht in huis die vervuild is door bijvoorbeeld fijnstof en vocht. Ventileren helpt ook om de overdracht van luchtweginfecties te beperken. Hoe goed ventileren precies helpt om COVID-19 te voorkomen, is nog niet duidelijk.

Je kunt op verschillende manieren ventileren. Door ramen op een kier te zetten, via roosters of kieren, of met mechanische ventilatiesystemen. Ook luchten is een vorm van ventilatie. Dat doe je bijvoorbeeld door gedurende 10 tot 15 minuten ramen en deuren wijd tegen elkaar open te zetten. Bijvoorbeeld na het koken, douchen of nadat meerdere mensen samen waren in een ruimte. Je laat dan in één keer veel verse lucht naar binnen.

# Bijlage 1 bij KNMO protocol (25-09-2021)

## Basisregels voor iedereen

- Was vaak en goed je handen.
- Houd voldoende afstand van anderen.
- Blijf thuis bij klachten en laat je direct testen.
- Zorg voor voldoende frisse lucht.  
Kijk voor info op: [www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/ventilatie](http://www.rivm.nl/coronavirus-covid-19/ventilatie)

## Binnen repeteren

- De 1,5 meter afstand vervalt als een verplichting, maar blijft een dringend advies. Voor verenigingen betekent dit dat er meerdere opties zijn met betrekking tot repetities:
  - Een vereniging mag zonder de 1,5 meter te waarborgen repeteren.
  - Een vereniging mag nog steeds op 1,5 meter repeteren.
  - Een vereniging mag zonder de 1,5 meter te waarborgen repeteren en daarbij gebruikmaken van een coronatoegangsbewijs voor elke activiteit.
- Afhankelijk van de locatie is een coronatoegangsbewijs (ctb) noodzakelijk.  
Dit betekent het volgende: als de activiteit gecombineerd wordt met een drankje is er een ctb-plicht voor de gehele activiteit. Is de activiteit zonder drankje? Dan geldt de ctb-plicht niet.  
Raadpleeg bij twijfel uw gemeente.
- Registratie en gezondheidscheck blijven verplicht.

## Evenementen (bijv. concerten)

Er is sprake van een evenement als er op een locatie (inclusief horeca) sprake is van bijvoorbeeld een voorstelling, festival, optreden of feest. Of er sprake is van een evenement is uiteindelijk ter beoordeling aan het bevoegd (lokale) gezag.

## Concerten binnen en buiten

- **Concerten binnen met corona-toegangsbewijs**
  - Een coronatoegangsbewijs is verplicht voor publiek. Dus niet voor de uitvoerenden.
  - Alle bezoekers hebben een vaste zitplaats (verplichte kaartverkoop, al dan niet gratis).
  - De anderhalve meter hoeft niet gehandhaafd te worden.
  - Er geldt geen maximum aantal bezoekers in het geval van vaste zitplaatsen.  
Bij een ongeplacéerd evenement betreft dit maximaal 75% van de reguliere capaciteit.
- **Concerten buiten met coronatoegangsbewijs**
  - Het evenement dient buiten plaats te vinden, of in een open tent.
  - Er is verplichte kaartverkoop, al dan niet gratis.
  - Een coronatoegangsbewijs is verplicht voor publiek.
  - De anderhalve meter hoeft niet gehandhaafd te worden.
  - Er geldt geen maximum aantal bezoekers.

# Bijlage 2 bij KNMO protocol (25-09-2021)

Deze FAQ-pagina behandelt vragen die veelvuldig bij KNMO en Koornetwerk Nederland binnenkomen. Let wel: we beantwoorden ze met de wetenschap die we op de dag van publicatie (zie de dagtekening) hebben. Elke vereniging heeft haar eigen geschiedenis, cultuur, gebruiken en locatie. Daarom zijn er zo veel verschillende situaties denkbaar dat we onmogelijk op alle vragen een sluitend antwoord kunnen geven. Naarmate er meer versoepelingen worden doorgevoerd, komt er meer ruimte voor eigen keuzes. Dat betekent dat er ook een groeiend beroep gedaan wordt op de eigen verantwoordelijkheid van verenigingen, vooral als een vraag betrekking heeft op een 'grijs gebied'.

## Onderlinge afstand en opstelling

### **1. Moeten we een afstand van anderhalve meter aanhouden tijdens repetities en uitvoeringen?**

Nee, per 25 september 2021 is de verplichting om 1,5 meter afstand te bewaren, vervallen.

### **2. Is het verstandig om de 1,5 meter afstand los te laten?**

De overheid blijft het wel raadzaam vinden om voldoende afstand te bewaren. Uiteindelijk zal elke vereniging daar zelf een besluit over moeten nemen.

## Gevaccineerd / niet-gevaccineerd

### **3. Mag het bestuur aan de leden vragen of ze gevaccineerd zijn?**

Ja, dat mag. Maar het lid heeft het recht om daar geen antwoord op te geven als hij of zij dat niet wil. Registratie van gevaccineerden en niet-gevaccineerden is uit den boze.

### **4. Mag een vereniging ongevaccineerden, die daar open over zijn, de toegang tot de repetitie weigeren?**

Nee. Ongevaccineerd zijn is op zichzelf geen reden om mensen niet toe te laten, tenzij de ALV akkoord gegaan is met een wijziging van het huishoudelijk reglement waarin zo'n toegangsverbod is opgenomen. Dat moet dan wel voldoen aan de algemene wetgeving rond corona en privacy. Als het verbod wordt aangevochten bij de rechter zal die de zwaarte van de maatregel afwegen tegen het belang ervan.

## Het coronatoegangsbewijs (ctb) en repeteren

### **5. Zijn we verplicht het coronatoegangsbewijs (ctb) te gebruiken als we gaan repeteren?**

Nee, voor besloten kunst- en cultuurbeoefening is dat niet verplicht.

### **6. In de horeca wordt de het coronatoegangsbewijs (ctb) wel verplicht. Hoe zit het als onze repetitieruimte onderdeel is van een pand waarin ook horeca zit?**

Als in de repetitieruimte zelf geen drank of eten geserveerd wordt en uitsluitend de vereniging in die ruimte aanwezig is, hoeft het coronatoegangsbewijs (ctb) niet gebruikt te worden voor toegang tot de repetitie.

### **7. Mijn vereniging wil juist wel graag het coronatoegangsbewijs (ctb) gebruiken bij de toelating van leden tot de repetities. Mag dat?**

Ja, de vereniging mag daartoe besluiten als dat niet in strijd is met algemene wetgeving rond corona of privacy. Het is wel een zwaar instrument: je past immers een vorm van uitsluiting toe. KNMO en Koornetwerk Nederland roepen verenigingen dan ook op om altijd eerst te proberen er samen uit te komen met respect voor elkaars standpunten.

## **8. Hoe moeten we te werk gaan als we het coronatoegangsbewijs (ctb) willen gebruiken?**

Leg eerst de vraag voor aan de vereniging of de leden het eens zijn met het gebruik van het coronatoegangsbewijs (ctb). Bij een voltallig 'ja' kan het bestuur ertoe besluiten en het voorstel doen om het gebruik op te nemen in het huishoudelijk reglement. Wordt er bezwaar gemaakt? Overweeg dan af te zien van het gebruik van de app. In plaats daarvan kan de vereniging de dringende wens en verwachting uitspreken dat eventuele niet-gevaccineerde leden thuis een zelftest doen op de dag van de repetitie en dat ze bij een positieve uitslag niet komen repeteren. Nadeel: het is niet te controleren of de zelftest ook echt gebruikt wordt.

### **Het coronatoegangsbewijs (ctb) en uitvoeringen met publiek**

#### **9. Is het gebruik van het coronatoegangsbewijs (ctb) verplicht als mijn vereniging een uitvoering voor publiek wil geven?**

- Ja, dat is verplicht voor het publiek dat de voorstelling bezoekt. Bij vaste zitplaatsen mag de zaalcapaciteit dan voor 100% worden benut.
- Zonder vaste zitplaatsen (en staan) mag maximaal 75% van de zaalcapaciteit worden benut.
- Vindt het concert buiten plaats? Ook dan is het coronatoegangsbewijs (ctb) verplicht, maar dan mag de volledige capaciteit worden gebruikt bij zittend én staand publiek.
- Let wel: voor de uitvoerenden zelf is het coronatoegangsbewijs (ctb) niet verplicht, maar het gebruik mag wel (in lijn van het antwoord op vraag 8).

#### **10. Hoe moeten we de QR-codes in de CoronaCheck-app scannen?**

Gebruik daarvoor de app [Scanner voor CoronaCheck \(Android\)](#) ([Apple](#)). De informatie die getoond wordt na de scan, moet dan vergeleken worden met een geldig identiteitsbewijs. Als die overeenkomen, krijgt de bezoeker toegang tot de uitvoering. Je kunt er ook geprinte QR-codes mee scannen. Let er wel op dat bezoekers de Nederlandse QR-code laten zien, en niet de internationale.

#### **11. Wij willen liever optreden met handhaving van de 1,5 meter afstand in het publiek. Mogen we dat doen zonder het coronatoegangsbewijs (ctb) te gebruiken?**

Nee, het coronatoegangsbewijs (ctb) is ook verplicht als de 1,5 meter afstand wordt aangehouden.

#### **12. Waar moeten we verder aan denken als we een voorstelling geven?**

- Registratie van het publiek en een gezondheidscheck blijft verplicht.
- Zorg voor een gecontroleerde in- en uitstroom van het publiek.
- Wordt er gebruik gemaakt van horeca? Dan gelden de regels voor de horeca.

#### **13. Welke regels gelden voor publiek bij wedstrijden zoals majorette, twirl en color guard?**

- Voor publiek  
Het is niet verplicht 1,5 meter afstand te houden.  
Alle bezoekers vanaf 13 jaar zijn verplicht een coronatoegangsbewijs te laten zien.  
Vanaf 14 jaar moet het coronatoegangsbewijs (ctb) samen met het identiteitsbewijs worden gecontroleerd.  
De registratie en een gezondheidscheck is verplicht.
- Voor organisatoren  
De registratie en een gezondheidscheck is verplicht.  
U moet zorgen voor een gecontroleerde in- en uitstroom.  
U bent verplicht te werken met kaartverkoop (al dan niet gratis).  
U zorgt voor voldoende afstand tussen deelnemers en het publiek.  
U maakt afspraken met uw gemeente over deze voorzorgsmaatregelen en hoe u de toegangscontrole heeft ingericht.



# Kunst en cultuur

Er zijn genoeg mensen gevaccineerd om een deel van de coronamaatregelen te versoepelen. 1,5 meter afstand houden is per 25 september niet meer verplicht. Wel geldt ook dan nog steeds: geef elkaar de ruimte. Daarnaast heb je per 25 september bij bezoek aan culturele voorstellingen en evenementen een coronatoegangsbewijs nodig.

**Theaters, bioscopen, (pop)podia, concertzalen**

- Het tonen van een coronatoegangsbewijs is verplicht.
- Culturele voorstellingen en evenementen **binnen met een vaste zitplaats**: 100% van de reguliere capaciteit.
- Culturele voorstellingen en evenementen **binnen zonder vaste zitplaats**: maximaal 75% van de reguliere capaciteit.\*
- Culturele voorstellingen en evenementen **buiten met en zonder vaste zitplaats**: 100% van de reguliere capaciteit.
- Registratie en een gezondheidscheck verplicht.
- Gecontroleerde in- en uitstroom van het publiek.
- Horeca open volgens regels voor horeca.

\* Tussen 00.00 uur 's nachts en 6.00 uur 's ochtends mogen er binnen geen culturele voorstellingen en evenementen zonder vaste zitplaats gehouden worden.

**Kunst- en cultuurbeoefening**

Een coronatoegangsbewijs is niet nodig.

**Musea, bibliotheken en monumenten**

Een coronatoegangsbewijs is niet nodig.

**Hoe werkt het coronatoegangsbewijs?**

- Stap 1** Ga naar de CoronaCheck-app.
- Stap 2** Login met DigiD of vul de ophaalcode in.
- Stap 3** Haal je vaccinatiebewijs, testbewijs of herstelbewijs op.
- Stap 4** Als je bewijs is opgehaald, krijg je een unieke QR-code. Dit is je coronatoegangsbewijs.
- Stap 5** Toon je coronatoegangsbewijs en je identiteitsbewijs op de locatie waar een coronatoegangsbewijs verplicht is.

Liever een papieren coronatoegangsbewijs? Ga naar [CoronaCheck.nl/print](https://coronacheck.nl/print).

Heb je geen herstelbewijs of vaccinatiebewijs? Laat je uiterlijk 24 uur van tevoren gratis testen via [testenvoortegang.nl](https://testenvoortegang.nl).

- Wassen** Was vaak je handen. Hoest en nies in je elleboog.
- Afstand** 1,5 meter blijft een veilige afstand. Schud geen handen.
- Luchten** Zorg voor voldoende frisse lucht.
- Testen** Klachten? Blijf thuis en laat je direct testen.

**alleen samen krijgen we corona onder controle**

Meer informatie: [rijksoverheid.nl/coronavirus](https://rijksoverheid.nl/coronavirus) of bel 0800-1351